duiding

Jaaroverzicht 2011

duiding

19 DECEMBER 2011 – LAATST BIJGEWERKT OM 4 APRIL 2020 15:53

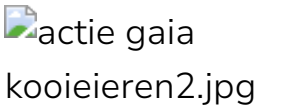
Met het dioxineschandaal in Duitsland en de dumpingprijzen voor varkensvlees start 2011 onder een slecht gesternte. De crisis in de Vlaamse varkenshouderij blijft een gans jaar acuut door de hoge voederprijzen. Wanneer Duitsland enkele maanden later opnieuw knoeit met zijn crisiscommunicatie worden de groentetelers ongemeen hard getroffen door de economische gevolgen van de EHEC-epidemie. In eigen land is vooral het weer spelbreker. Een extreem droog voorjaar baart de akkerbouwers zorgen, maar uiteindelijk is het een overaanbod aardappelen dat hen met volle bewaarloodsen maar een lege portemonnee opzadelt. Met een prima oogst in het verschiet, zijn het de fruittelers die voor de positieve noot kunnen zorgen. Helaas beslist noodweer daar half augustus anders over. Minister-president Kris Peeters hoopt dat Agribex een nieuw begin inluidt.

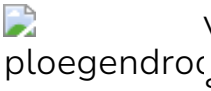
2011 start veelbelovend op Agriflanders in Gent met de verkiezing van Cindy Declercq tot Schoonste Boerin en de eerste rondetafel tussen landbouwsector en voedingsindustrie. De Schoonste Boerin vertolkt met verve haar rol van ambassadrice voor de Vlaamse land- en tuinbouw. Dat voedingsindustrie en landbouwsector samen nadenken over een duurzame toekomst voor ondernemers in de voedselketen, is ook een opsteker.

varkenscris

Toch duurt het maar enkele dagen vooraleer iedereen herinnerd wordt aan de achilleshiel van de land- en tuinbouw. In de varkenshouderij, de sector met de grootste productiewaarde, werken ondernemers maandenlang met verlies. De situatie wordt in januari helemaal dramatisch wanneer een dioxineschandaal in Duitsland de afzet van Vlaamse varkens naar Duitsland en Rusland in de war stuurt.

Tegelijk worden varkens- en andere veehouders geconfronteerd met een strenger mestactieplan dat opnieuw mestoverschotten doet ontstaan. Met de hete adem van Europa in de nek, overtuigen de ministers van Leefmilieu en Landbouw de hevig protesterende landbouworganisaties van de onafwendbaarheid van MAP4. Een flankerend beleid waarbij de praktijkcentra en de landbouwers zelf nauw betrokken worden, moet soelaas bieden.

De aanslepende malaise in de varkenshouderij is voer voor een resem studiedagen, brengt de varkensketen samen tijdens dialoogdagen, doet pessimisten het einde van de sector in Vlaanderen voorspellen en is voor de Vereniging van Varkenshouders (VEVA) het sein om vleesbedrijven en warenhuizen te blokkeren en een saneringsvoorstel te lanceren voor de zeugenstapel. Als sluitstuk van de dialoogdagen presenteert Kris Peeters een actieplan dat een doorstart voor de sector moet betekenen zodat varkenshouderij de sterkhouder van de Vlaamse landbouw blijft.
Leghennenhouders raken in 2011 maar moeilijk hun ei(eren) kwijt en

hebben net als de andere veehouders af te rekenen met hoge energie- en voederkosten. Samen met de varkenshouders zijn ze kop van Jut als het over dierenwelzijn gaat. De kippen kunnen voor GAIA niet snel genoeg uit hun kooien, terwijl de dierenrechtenorganisatie ook vraagt om biggen te vaccineren tegen berengeur in plaats van nog te castreren in afwachting van het praktijkonderzoek naar alternatieven.
Geen nieuws lijkt wel goed nieuws in 2011 want melkvee- en vleesveehouders werken in alle stilte aan het herstel na een moeilijke periode. Toch beweegt er één en ander in beide sectoren. Of vleesvee vetmesten na de hervorming van het Europees landbouwbeleid nog loont, zal voor een stuk afhangen van de mate waarin gesneden wordt in de zoogkoeienpremie. Wie veel en/of hoge toeslagrechten heeft, is de eerste om na 2013 inkomenssteun te moeten inleveren zodat ook melkveehouders in beeld komen. Met het akkoord over het Europese zuivelpakket krijgt het tijdperk na de afschaffing van de melkquota vorm. Deze productiebeperking verdwijnt in 2015 en stallenbouwers maken nu al gewag van minder, maar grotere bouwprojecten op melkveebedrijven.

Van de stal naar het veld. Tijdens de eerste vijf maanden van 2011 valt er slechts half zoveel neerslag dan normaal. De aanhoudende droogte zorgt voor onherroepelijke schade bij gras en sommige veldgewassen. In juli begint het te regenen zodat suikerbieten, maïs en late aardappelen hun groeiachterstand nog inhalen. Eind juli vertraagt de vele regen zelfs de graanoogst. De najaarsoogsten verlopen uitzonderlijk vlot zodat akkerbouwers tijdens Agribex terugblikken op een geslaagd jaar, ware het niet dat een overaanbod late aardappelen de prijs doet kelderen. Aan 20 euro per ton aardappelen kan een teler zijn schulden voor pachtgrond, pootgoed, gewasbeschermingsmiddelen en kunstmest niet aflossen. Wie met bewaarproblemen in de loods kampt, heeft echter weinig keus.
In de groentesector is het woord ‘systeemcrisis’ nooit ver weg in 2011. Schuldigen zijn een overaanbod in het voorjaar en de EHEC-crisis in de zomer. Net wanneer de

productie van de (glas)tuinbouw in Vlaanderen piekt, valt de binnenlandse consumptie weg en sluit een belangrijke afnemer als Rusland zijn grenzen voor Europese groenten. Tegen beter weten in voeren telers hun - veilige en kwaliteitsvolle - producten naar de veiling om daar met lede ogen vast te stellen dat sla, komkommers, tomaten en andere groenten niet verkocht geraken en vernietigd moeten worden.

EHEC.deredactie.2

De markt voor verse groenten herstelt bijzonder traag en de prijsvorming blijft ondermaats. Een Europees noodfonds en Vlaamse overbruggingskredieten kunnen niet vermijden dat het vermogen van bedrijven en coöperaties ernstig aangevreten wordt.

Boerenbond wil de sector crisisbestendiger maken. De veilingen Brava en Greenpartners oordelen dat hun schaalgrootte niet meer voldoet en fusioneren om een rol van betekenis te blijven spelen in een sector die kampt met kleine marges. Ook in de sierteelt slinken de marges door de voortdurend stijgende energie- en loonkosten die zelden doorgerekend kunnen worden in de verkoopprijs.

Half juli lijkt het goede nieuws vooral van de fruitteelt te komen. De weersomstandigheden tijdens de bloei van appels en peren zaten mee zodat de nakende oogst het beste doet verhopen. Amper een maand later slaat het noodlot toe en raast de ‘Pukkelpopstorm’ over Haspengouw en Hageland. De oogst van 2011 wordt getroffen door hagelbuien en rukwinden doen rijen bomen en zelfs ganse plantages tegen de vlakte gaan. Aangezien het jaren duurt vooraleer een nieuwe aanplanting verkoopbaar fruit oplevert, worden fruitteeltbedrijven in hun voortbestaan bedreigd.

aardappelve

Van het optimisme in het najaar van 2010 blijft bij alle land- en tuinbouwers in 2011 weinig over. Op zoek naar een positief signaal, onthouden wij dat de land- en tuinbouw in ons land hoog scoort op netto toegevoegde waarde per arbeidseenheid en ondanks zijn bescheiden aandeel in het BBP belangrijk is voor de Belgische export. Zo raakte dit jaar bekend dat de Belgische handel in landbouwproducten in 2010 het grootste handelsoverschot boekte sinds het begin van de metingen in 2003. Varkensvlees en aardappelbereidingen zijn twee sterkhouders van onze landbouwexport.

Beter vandaag dan morgen vertaalt zich dit in een eerlijke prijs voor de producten van de Vlaamse boeren en tuinders. Door te blijven investeren in milieu, energie en dierenwelzijn en open het maatschappelijk debat aan te gaan, bewijst de sector dat hij ook in moeilijke tijden de uitdagingen wil aanpakken. De Vlaamse regering zal dit onverkort blijven steunen, verklaart minister-president Kris Peeters tijdens Agribex, en

hij steekt de hand uit om samen te werken aan een rendabele Vlaamse land- en tuinbouw.
Dit is niet alleen belangrijk voor de boeren en tuinders zelf, maar evenzeer voor mens, milieu en maatschappij. Gelet op de uitdagingen voor de wereldwijde voedselvoorziening, de vruchtbaarheid van onze gronden, het vakmanschap en de ondernemerszin van onze boeren en tuinders en de verduurzaming waar de sector zich in toenemende mate toe engageert om zijn milieu-impact te verkleinen, lijkt het onverstandig om land- en tuinbouw niet te verankeren in Vlaanderen. Dat kan alleen als wie voedsel produceert, er ook iets aan verdient.
De VILT-redactie wenst u gezellige kerstdagen en een gezond en gelukkig 2012.

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen
Crafted by Brigada